

Påskekrim med gode odds?

Kjell Mære:
En til Evigheten
Commentum Forlag 2007

Med boka «En til Evigheten» skriver Kjell Mære seg inn i en stolt historie av en (!) tidligere kriminalroman med setting fra Valdres. I 1995 var det Alf Tande-Petersens «Bedre Sant enn Aldri» som satte Valdres på hodet, denne gangen er det journalisten fra avisa Valdres sin tur.

I et kaotisk dalføre preget av den årlige Rakfiskfestivalen blir politiførstebetjent Thor Due mistenksom. Flere dødsfall henger på merkelig vis sammen - tilsynelatende ulykker viser seg å være mord. Bokens hovedperson, fra og til i tospann med lensmann Svanhild Rundsvæn, får nok å gjøre i en krim som tidvis glimter til med engasjerende spenningsoppbygning.

Det er tydelig for leseren at forfatteren har sin bakgrunn fra media. Til tross for hederlige forsøk på språklige bilder er det den beskrivende, journalistiske stilen som dominerer. Voldsomt mange og detaljerte gjengivelser av Fagernes og omegn er artig

for den som kommer fra Valdres. For potensielle andre lesere kan det muligens bli litt tendensiøst. Åpningen av boka er, som forfatteren selv påpeker, en klisjé, og flere ganger underveis skulle en ønske at det skjønnlitterære språket dominerte mer. Ett eksempel på dette er mot slutten, når førstebetjenten og lensmannen i en stresset situasjon bebreider seg selv for at jobben går ut over familien. Det er ikke første gangen dette motivet er benyttet innen sjangeren.

I tillegg er særlig begynnelsen av boka skjemma av gjentakelser, selv om Mære skriver seg stadig varmere underveis.

Rent litterært blir personkarakteristikene temmelig stiliserte. Den beste beskrivelsen i boka er av Buffen, Fagernes' lokale alkoholiker. Mæres vennlige blikk på den gamle fylliken, samt hans bevisste bruk av mannens distinkte måte å snakke på fungerer godt. På den andre siden skildres politibetjentene og morderen på «typisk» kriminalromanvis. Parallellen mellom den Rosenborg-gale, veddende politimannen og de grotesk inspirerte oddsene morderen opererer med er overtydelige. Her kan man jo spørre seg om typer hører hjemme i sjangeren, og det gjør de selvfølgelig. Allikevel blir setninger som «Inn gjennom dørene på saloon Cowshit i Røn kom en morder» bidrag til lite utviklede karakterer.

Sjøl om Mære minner leseren om at eventuelle likheter med personer og steder er tilfeldige, er det tydelig for en med røtter fra Valdres at dette er skrevet av en forfatter med inngående lokalkunnskap. Nå bor det uheldigvis så lite folk i Valdres at Mære neppe blir rik på boka med mindre alle innbyggerne kjøper den. Men med en setting som Rakfiskfestivalen som bakteppe får en jo håpe at boka kan appellere til hyttefolket også? En intens avslutning og bratte spenningskurver veier nemlig opp for enkelte lite troverdige situasjoner og karakterer. «En til Evigheten», for øvrig et glitrende ordspill som vil bli tydelig for enhver interessert leser, har en forrykende slutt og er mest av alt lesbar.

Merete Stensby